

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6748/2541

บริษัท ออยส์เทรตติ้งประเทศไทย จำกัดโจทก์ เจ้าหนี้โจทก์ กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานโจทก์ บริษัท อาเซียนไทยแหลมทองธุรกิจ จำกัดจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 94, ป.วิ.พ. มาตรา 142, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 153, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 104, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 107, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 122, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153, ป.วิ.พ. มาตรา 225, ป.วิ.พ. มาตรา 249

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้เหตุผิดนัดผิดสัญญาทำให้เจ้าหนี้มีสิทธิรับชำระเงินค่าปรับเป็นรายวันจากลูกหนี้ซึ่งมีมาก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดก็ตาม แต่ตามสัญญาได้กำหนดให้ลูกหนี้ผู้ผิดนัดผิดสัญญาต้องเสียค่าปรับแก่เจ้าหนี้เป็นรายวันทุกวันที่ยังผิดนัดผิดสัญญาอยู่ มูลหนี้ในเงินค่าปรับจึงเกิดขึ้นเป็นรายวันดังนี้ มูลหนี้ในเงินค่าปรับเป็นรายวันตามสัญญาส่วนที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดเจ้าหนี้จึงไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94 ตามสัญญาก่อสร้างระบุว่า ถ้าผู้ว่าจ้างบอกเลิกสัญญาแล้ว ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกเอาค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นเพราะจ้างบุคคลอื่นทำงานต่อไปจนงานแล้วเสร็จบริบูรณ์เห็นได้ว่า การที่เจ้าหนี้จะมีสิทธิเรียกเอาค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นเพราะจ้างบุคคลอื่นทำการที่ว่าจ้างได้ เจ้าหนี้จะต้องใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาก่อน เมื่อเจ้าหนี้เพิ่งบอกเลิกสัญญาภายหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว มูลหนี้ในเงินค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นจึงเกิดขึ้นภายหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดเป็นหนี้ที่ต้องห้ามมิให้เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 94 เมื่อปรากฏว่าธนาคารได้ชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันแก่เจ้าหนี้แล้ว สิทธิของเจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้เงินค่าปรับเป็นรายวันจึงต้องลดลงตามจำนวนเงินที่เจ้าหนี้ได้รับชำระจากธนาคารผู้ค้ำประกัน ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จะไม่มีฝ่ายใดยกขึ้นฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกปัญหาดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142(5) ประกอบมาตรา 246 มาตรา 247 และพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา 153คดีนี้สืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้

คำพิพากษา

(จำเลย) ไว้เด็ดขาดแล้วเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2536 กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานซึ่งเดิมมีชื่อว่าสำนักงานพลังงานแห่งชาติเจ้าหนี้มอบอำนาจให้นายเจษฎา อ๋อมทอง หรือนายเสรีสมจิตต์ ยื่นคำขอรับชำระหนี้ค่าเสียหายจำนวน 6,430,667.33 บาท จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 104 แล้ว ไม่มีผู้ใดโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้รายนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วเห็นควรให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายนี้เสียทั้งสิ้นตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 107(1)ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้เจ้าหนี้อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์แผนกคดีล้มละลายพิพากษาแก้เป็นว่า อนุญาตให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้เป็นเงิน

4,678,830 บาท จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 107(3) ประกอบด้วยมาตรา 130(8) นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นเจ้าหนี้ฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์โดยเจ้าหนี้และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มิได้ฎีกาโต้แย้งคัดค้านว่า เมื่อวันที่30 กันยายน 2530 เจ้าหนี้ตกลงว่าจ้างให้ลูกหนี้ทำการก่อสร้างคลองส่งน้ำลาดคอนกรีตความยาว 3,000 เมตร ท่อส่งน้ำถึงบ่อพักน้ำยาว 115 เมตร บ้านพักพนักงานสูบน้ำ1 หลัง อาคารควบคุมระบบไฟฟ้าและโรงเก็บพัสดุ 1 หลัง รั้ววดหนามพร้อมประตูชายและป้ายชื่อสถานี ฐานรองรับและท่อส่งน้ำ ณ สถานีสูบน้ำบ้านบางหว้า อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมเป็นเงิน 3,626,100 บาท กำหนดแล้วเสร็จภายใน250 วัน ลูกหนี้ได้รับการต่ออายุสัญญา 3 ครั้ง เป็นเวลา 510 วัน ครบกำหนดส่งมอบงานในวันที่ 28 ตุลาคม 2532 แต่ลูกหนี้ทำการก่อสร้างตามสัญญาไม่แล้วเสร็จบริบูรณ์และไม่สามารถส่งมอบงานในวันที่ครบกำหนดดังกล่าว ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดสัญญา ต่อมาเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2536 ลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ครั้นวันที่ 23 ธันวาคม2536 เจ้าหนี้ขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปฏิบัติตามสัญญาเข้าทำการก่อสร้างคลองส่งน้ำให้แล้วเสร็จตามสัญญาภายใน 15 วัน แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปฏิเสธไม่ยอมรับสิทธิตามสัญญาก่อสร้างตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 122 จนกระทั่งวันที่ 31 มกราคม 2537 เจ้าหนี้จึงมีหนังสือบอกเลิกสัญญาก่อสร้างแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ในการที่ลูกหนี้ผิดนัดผิดสัญญา เจ้าหนี้มีสิทธิปรับลูกหนี้เป็นรายวันตามสัญญาวันละ 3,627 บาท นับแต่วันที่ 29 ตุลาคม 2532 เป็นต้นไป มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าหนี้ว่าเจ้าหนี้มีสิทธิรับชำระหนี้เงินค่าปรับเป็นรายวันภายหลังวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือไม่ และมีสิทธิรับชำระหนี้เงินค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นหรือไม่เพียงใด โดยเจ้าหนี้ฎีกาว่า สิทธิเรียกร้องในเงินค่าปรับเป็นรายวันเริ่มแต่วันที่ 29 ตุลาคม2532 จึงถือได้ว่ามูลหนี้แห่งหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เจ้าหนี้จึงมีสิทธิเรียกร้องค่าปรับเป็นรายวันได้จนถึงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2537พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่าเหตุผิดนัดผิดสัญญาทำให้เจ้าหนี้มีสิทธิรับชำระหนี้เงินค่าปรับเป็นรายวันจากลูกหนี้ซึ่งมีมาก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดก็ตาม แต่ตามสัญญาได้กำหนดให้ลูกหนี้ผู้ผิดนัดสัญญาต้องเสียค่าปรับแก่เจ้าหนี้เป็นรายวันทุกวันที่ยังผิดนัดผิดสัญญาอยู่ มูลหนี้ในเงินค่าปรับจึงเกิดขึ้นเป็นรายวันตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94 บัญญัติว่า "เจ้าหนี้ไม่มีประกันอาจขอรับชำระหนี้ได้ ถ้ามูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์... ฯลฯ"ดังนี้ มูลหนี้ในเงินค่าปรับเป็นรายวันตามสัญญาส่วนที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ 12 พฤษภาคม2536 อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เจ้าหนี้จึงไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ เพราะฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวที่ศาลอุทธรณ์ให้เจ้าหนี้รับชำระหนี้เงินค่าปรับเป็นรายวันถึงวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดชอบแล้ว ส่วนที่เจ้าหนี้ฎีกาว่า หนี้เงินค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น 896,526.22บาท มิได้เกิดขึ้นภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด แต่เกิดขึ้นในขณะที่มีการไม่ปฏิบัติตามสัญญา จึงไม่ต้องห้ามมิให้เจ้าหนี้รับชำระหนี้หนี้ เห็นว่าตามสัญญาก่อสร้างเอกสารหมายเลข จ.2 ข้อ 20(2) ระบุว่า "ถ้าผู้ว่าจ้างบอกเลิกสัญญาแล้วผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างดำเนินการดังต่อไปนี้... ฯลฯ (2) ยินยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกเอาค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นเพราะจ้างบุคคลอื่นทำการนี้ต่อไปจนงานแล้วเสร็จบริบูรณ์" จากข้อสัญญาดังกล่าวเป็นที่เห็นได้ว่า การที่เจ้าหนี้จะมีสิทธิเรียกเอาค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นเพราะจ้างบุคคลอื่นทำการที่ว่าจ้างได้ เจ้าหนี้จะต้องใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาก่อน トラบใดที่เจ้าหนี้

ยังไม่ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา เจ้าหนี้จะเรียกเอาเงินค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นเพราะว่าจ้างบุคคลอื่นทำการที่
ว่าจ้างไม่ได้ ได้รับความว่าเจ้าหนี้เพ่งบอกเลิกสัญญาเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2537 ซึ่งเป็นเวลาภาย
หลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว มูลหนี้ในเงินค่าจ้างที่เพิ่มขึ้นจึงเกิดขึ้น
ภายหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เป็นหนี้ที่ต้องห้ามมิให้เจ้าหนี้ขอรับ
ชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94 เจ้าหนี้จึงไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้
เงินค่าจ้างที่เพิ่มขึ้น ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของเจ้าหนี้
ทุกข้อฟังไม่ขึ้นหนึ่ง ข้อเท็จจริงได้ความตามทางสอบสวนของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่า ในการที่
ลูกหนี้ทำสัญญาก่อสร้างคลองส่งน้ำกับเจ้าหนี้ ลูกหนี้ได้นำหนังสือค้ำประกันของธนาคารเอเชีย
จำกัด สาขานนทบุรี จำนวนเงิน 362,610 บาท มอบให้เจ้าหนี้ เพื่อเป็นประกันการปฏิบัติตาม
สัญญาของลูกหนี้ ตามสัญญาก่อสร้างเอกสารหมายเลข 2 ข้อ 3. เมื่อเจ้าหนี้บอกเลิกสัญญาแก่ลูกหนี้
และในวันเดียวกันนั้นเจ้าหนี้ได้เรียกให้ธนาคารเอเชียจำกัด สาขานนทบุรี ชำระเงินตาม
หนังสือค้ำประกัน และธนาคารดังกล่าวได้ชำระเงินตามหนังสือค้ำประกันแก่เจ้าหนี้แล้วเป็นจำนวน
เงิน 362,610 บาท ดังนั้น สิทธิของเจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้เงินค่าปรับเป็นรายวันจึงต้องลดลง
ตามจำนวนเงินที่เจ้าหนี้ได้รับชำระจากธนาคารเอเชีย จำกัด สาขานนทบุรี ผู้ค้ำประกันที่
ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้เจ้าหนี้รับชำระหนี้เงินค่าปรับรายวันเป็นจำนวนเงิน 4,678,830 บาท โดย
ไม่หักจำนวนเงินที่เจ้าหนี้ได้รับชำระจากธนาคารเอเชีย จำกัด สาขานนทบุรี เป็นจำนวนเงิน
362,610 บาท จึงไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของ
ประชาชน แม้จะไม่มีฝ่ายใดยกขึ้นฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกปัญหาดังกล่าวขึ้นวินิจฉัยได้ตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142(5) ประกอบมาตรา 246 มาตรา 247 และ
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153"พิพากษาแก้เป็นว่า ให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้เป็น
เงิน 4,316,220 บาท จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483
มาตรา 107(3) ประกอบมาตรา 130(8) นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

อภิศักดิ์ พรพชรวิภา · สมปอง เสนเนียม · พิชัย เตโชพิทยากุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/6748/2541>